

Asbest in make-up

Dat we er alert op moeten blijven dat asbest in allerlei producten kan voorkomen, bleek uit onderstaand bericht van 27 maart jl. van de NOS-nieuwsdienst.

"In make-up van het Amerikaanse bedrijf Claire's is door de Inspectie voor de Leefomgeving (ILT) toch asbest gevonden.

Staatssecretaris Van Veldhoven schrijft in een brief aan de Tweede Kamer dat het om een compact poeder en een set contourpoeders in acht kleuren gaat. De producten zijn ook in Nederlandse winkels van de keten verkocht, maar inmiddels door Claire's uit de schappen gehaald.

De make-upspullen zijn vooral populair bij kinderen. Al in februari deed de inspectie onderzoek naar producten van Claire's. Toen werd niets aangetroffen. Naar aanleiding van nieuwe signalen uit de Verenigde Staten werd opnieuw onderzoek gedaan.

Nu is wel asbest aangetroffen, weliswaar in lage concentraties, maar volgens de inspectie kunnen gebruikers van de producten toch gezondheidsrisico's lopen. Asbest is kankerverwekkend, de gevolgen manifesteren zich meestal pas na jaren.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gaat bekijken of er in het belang van de volksgezondheid nog meer stappen moeten worden ondernomen."

"In februari deed de inspectie al onderzoek naar de producten van Claire's"

Asbestbranden

"WINSCHOTEN (ANP) 18 februari 2018 - Bij een brand in een schuur in het Groningse Winschoten is volgens de brandweer mogelijk asbest vrijgekomen. Dat zou zich kunnen bevinden in het dak van de schuur achter een woning. De brand is inmiddels onder controle.

Er is een gespecialiseerd bedrijf ingeschakeld om metingen te doen. De omwonenden zijn door de gemeente op de hoogte gebracht.

Bewoners wordt gevraagd om melding te maken wanneer er brokstukjes worden gezien die mogelijk asbest bevatten. De brandweer adviseert er vanaf te blijven en er niet doorheen te lopen."

Berichten als het bovenstaande lezen we helaas nog regelmatig in onze landelijke en regionale dagbladen. Ze tonen het belang aan van verdere sanering van asbest uit ons milieu. De berichten

leiden ook tot veel telefoontjes van verontruste omwonenden naar de vrijwilligers van de AVN.

Echt geruistellen is natuurlijk niet mogelijk. Het advies dat we kunnen geven is om vooral uit de buurt van de onheilsplek te blijven, ook na schoonmaakwerk alert te blijven op asbestresten en deze te melden bij de gemeente.

Mededeling

De artikelen in deze Nieuwsbrief vindt u ook terug op onze webpagina: www.asbestslachtoffer.nl/nieuws

Agenda 2018

Bestuursvergaderingen
9 mei
4 juli
22 augustus

Infobijeenkomsten
16 juni

Colofon

Asbestslachtoffers
Vereniging Nederland (AVN)
IJsstraat 5
6114 RM SUSTEREN
06 – 512 874 16
www.asbestslachtoffer.nl
NL30INGB0008486204

De Asbestslachtoffers
Vereniging Nederland
is aangesloten bij de
Nederlandse Federatie
van Kankerpatiënten-
organisaties en wordt
mede gesubsidieerd door
KWF Kankerbestrijding

Opmaak en vormgeving:
Claudia Ritzen

Druk:
Schrijen-Lippertz,
Heerlerweg 157,
6367 AD Voerendaal

Nieuwsbrief Asbestslachtoffers Vereniging Nederland | april '18

Inhoud: pag. 2 Asbestkanker heb je samen - pag. 3 BOEK: "Asbest / Leugens, chantage en mensenlevens - pag. 4 Samenvatting Jaarverslag 2017 - Samenvatting financieel jaarverslag 2017 - pag. 5 Asbest in make-up - pag. 6 Asbestbranden

Voorwoord

2018 belooft weer een inspannend jaar te worden voor de AVN. Wij maken deel uit van het NFK, de Nederlandse Federatie van kankerpatiëntenorganisaties.

In 2018 wordt nagedacht over de vorming van een soort facilitair bedrijf waar de 20 patiëntenorganisaties gebruik kunnen maken van ondersteuning op divers terrein met als doel synergievoordeel te bereiken. In het kader van de ontwikkeling bij het NFK worden patiënten-organisaties die met overeenkomstige patiënten te maken hebben gestimuleerd om samenwerkingsverbanden te smeden. De eerste positieve gesprekken hierover met Longkanker Nederland hebben plaatsgevonden. In de loop van dit jaar zullen we verder bezien in hoeverre deze werelden meer bij elkaar te brengen zijn. Wel is het zo dat we ons op het standpunt hebben gesteld dat onze inzet op asbestzieken onveranderd blijft. Kortom, wordt vervolgd...

Doordat wij allen 60+ zijn gebiedt de eerlijkheid te erkennen dat we als bestuur van de AVN kwetsbaar zijn. Om de continuïteit te waarborgen moeten we op onderdelen ons meer gaan verlaten op professionals. Vorig jaar hebben we t.b.v. onze nieuwsbrieven een beroep gedaan op journalist Sven Poels. Hij heeft verschillende indringende interviews met patiënten en nabestaanden gevoerd en deze vertaald in keurige artikelen. In 2018 willen we ons ook op secretariael vlak extra laten ondersteunen.

Ook al langer lopende issues als verjaring en pleura-plaques zullen onze onverminderde aandacht krijgen in 2018.

Een uitdaging van geheel andere orde is een internationale oriëntatie. Tijdens ons Lustrumcongres in september vorig jaar heeft dr van Zandwijk, inmiddels emeritus hoogleraar bij de universiteit van Sydney, ons de problematiek de dramatische situatie rond asbest wereldwijd geschetst. Hij opperde daarbij dat de AVN zich eigenlijk ook internationaal zou moeten gaan bezighouden met de belangen

Alle redenen om wereldwijd samen met zusterorganisaties te werken aan bewustwording over de schadelijke gevolgen van asbest

van asbestslachtoffers. En zolang asbest nog wordt gedolven en in een groot deel van de wereld in allerlei toepassingen wordt gebruikt is er alle redenen om samen met zusterorganisaties te werken aan bewustwording over de schadelijke gevolgen van asbest.

In 2018 gaan wij bezien met welke organisaties we hierover in contact kunnen treden. Alles bijeen wordt het dus een uitdagend jaar!

Jan Verschoor
Voorzitter Asbestslachtoffers
Vereniging Nederland

Asbestkanker heb je samen

Mesothelioom of een andere ernstige (asbest)ziekte heb je zelden alleen. Vaak is er een partner of een naaste die het naderende einde van dichtbij meemaakt. Relaties kunnen hierdoor veranderen, ten goede en ten slechte. Trudy van der Jagt, psychologe en mede-oprichtster van de AVN, geeft een aantal tips om er met zijn tweeën het beste van te maken.

Door Sven Poels

We spreken mevrouw Van der Jagt op zaterdag 24 maart in Bar Brasserie Engels te Rotterdam, een uur voordat daar de jaarlijkse ledenvergadering van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland (AVN) van start gaat. In het tweede gedeelte van de middag, na het jaarverslag, zal ze een presentatie houden over de psychosociale gevolgen van (asbest)kanker. Maar je kunt het ook breder trekken, vertelt ze: “Mensen krijgen op allerlei manieren met de dood te maken. Bijvoorbeeld als de hond overlijdt, of je opa of oma. Hoe daarmee wordt omgegaan, kan heel verschillend zijn.”

Van der Jagt (60), vrijgevestigd psycholoog in het Zuid-Hollandse Oud-Beijerland, is bekend op het gebied van rouwverwerking. Voor dat ze in 2000 haar eigen praktijk begon, was ze eerst verpleegkundige en daarna tien jaar coördinator psychosociale zorg bij het Integraal Kankercentrum te Rotterdam.

Begin jaren negentig deed ze daar onderzoek naar hoe mensen met asbestkanker en hun partners dealen met de aanstaande dood. Ze gaf _presentaties over haar bevindingen; de powerpoint die ze voor de AVN voorbereidde, is dan ook bekend terrein. Ook de doelgroep van deze middag is haar, als een van de grondleggers van stichting Asbestslachtoffers (voorloper van AVN), niet vreemd. “De eerste jaren van de stichting was ik secretaris. Het logo met de salamander heb ik samen met een collega ontworpen en zelf getekend.”

Twee treinen

Voor het onderwerp rouwverwerking gebruikt Van der Jagt een andere metafoor. “Twee treinen. In de ene zit de patiënt, in de andere zijn of haar partner, mantelzorger(s) of (klein)kinderen. Beide belevingswerelden zijn anders. De een denkt ‘ik ga dood’ en de ander denkt ‘ik ga iemand verliezen’. Het is belangrijk om in deze zware fase met elkaar verbonden te blijven.” Dit lukt niet altijd, weet de psychologe. “Sommige relaties komen er goed doorheen, andere slecht. Soms komt er zelfs nog een scheiding aan te pas. Karaktereigenschappen worden namelijk uitvergroot en dan kan het gaan voelen alsof iemand niet meer

“Blijf vooral in gesprek met elkaar. Bespreek hoe je je voelt en wat je wilt, maak heldere afspraken”.

getrouwd is met dezelfde persoon als voor de diagnose. Dat is voor beide partijen ontzettend moeilijk.”

Vier d’s

Om dat te voorkomen heeft Van der Jagt een aantal nuttige tips. “Blijf vooral in gesprek met elkaar. Bespreek hoe je je voelt en wat je wilt, maak heldere afspraken. Wat je niet moet doen is het voor de ander invullen: ‘denken dat hij/zij denkt dat’, de vier d’s. Op die manier ontstaan er vaak alleen maar misverstanden.”

Trudy van der Jagt

Iedereen heeft recht op het eigen gevoel, stelt de ervaringsdeskundige. “Rouwen en afscheid nemen is een complex proces. Er komen heel wat emoties bij kijken: ongeloof, boosheid, verdriet, schuldgevoel, radeeloosheid, acceptatie. Ze zitten heel erg met elkaar verweven: het ene moment voel je dit, dan weer dat. De verwerkingsfasen volgen elkaar op en beginnen geregeld opnieuw.” Er onderuit proberen te komen is niet raadzaam: “Emoties geven informatie over jezelf en zijn net als een kind: ze willen gezien en gehoord worden. Als je begrijpt wat het gevoel je te zeggen heeft, heeft het zijn ‘doel’ bereikt en pas dan zal het afzakken.”

Mooi en intens

Het naderende einde hoeft niet alleen zwaar te zijn, aldus Van der Jagt. “Als de verstandhouding al goed was, kan het ook mooi en intens zijn. Mogelijk verandert de intimiteit, maar niet altijd op een slechte manier. Elkaar écht in de ogen kijken kan al heel persoonlijk zijn.”

►

► Tot slot stelt Van der Jagt dat het voor iederéén – ziek of niet – goed is om nu en dan stil te staan bij de dood. “De meeste mensen duwen het van zich af, maar het is goed om er al tijdig over na te denken. Wil je

begraven of gecremeerd worden,

BOEK

“Asbest / Leugens, chantage en mensenlevens” Eric Jonckheere

In een nieuwsbrief van onze Amerikaanse zusterorganisatie ADAO kwam ik kortgeleden een Vlaams klinkende naam tegen: Eric Jonckheere. Naspeuring leerde mij dat dit de medevoorzitter is van de Belgische Vereniging voor Asbestslachtoffers ABEVA (Association Belge des Victime de l’Amiante).

Door Jan Verschoor

Het bleek dat hij enkele jaren geleden een boek “Asbest / Leugens, chantage en mensenlevens” heeft geschreven over zijn schrijnende familieverhaal. Ik heb het boek in één adem uitgelezen.

En ondanks dat hij van origine helemaal geen schrijver is, en dus niet beoordeeld moet worden op zijn prozaïsch vermogen, weten zijn recht-uit-het-hart-teksten de lezer te ontroeren.

Het verhaal toont de familie Jonckheere die generaties lang als loyale werknemers verbonden is aan asbestproducent Eternit in Kapelle-op-den-Bos dichtbij Mechelen. Vader Pierre trad er in 1953 in dienst en kreeg een huis toegewezen in de schaduw van de fabriek voor zijn jonge gezin met uiteindelijk 5 zonen. Een rustige plek waar familieleden graag hun zondagmiddagen doorbrachten. De kinderen speelden, net als hun vriendjes, jarenlang op de asbeststort. De tragische familiegeschiedenis vangt aan met de jarenlange ziekte van vader en zijn overlijden in 1987 op 59-jarige

hoe wil je dat je partner met je blijft omgaan? Als al die dingen besproken zijn, kan de aandacht naar het moment van de dag gaan. Dat geeft een gerust gevoel.”

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

Samenvatting Jaarverslag 2017

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

De powerpointpresentatie van

Van der Jagt is terug te vinden

op de website van Asbestslachtoffers Vereniging Nederland:

www.asbestslachtoffer.nl.

We ontvingen **veel telefoontjes** van mensen met pleurale plaque, die helaas niet onder de tegemoetkomingsregeling voor asbestosepatiënten vallen. Ook werden talloze vragen gesteld door mensen, die in aanraking zijn geweest met asbest of over asbestsanering. Een piek in het telefoonverkeer deed zich voor toen in september 2017 bekend werd dat reinigingswerk werd uitgevoerd met grit dat was vervuild door asbest.

Het afgelopen jaar is onze vereniging op **verschillende beurzen en open dagen** aanwezig geweest om bekendheid te geven aan onze vereniging en om belangstellenden te informeren.

Er werden **3 bijeenkomsten** voor de leden georganiseerd, waaronder op 16 september het lustrumcongres in de Jaarbeurs in Utrecht ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de AVN.

In december heeft de AVN samen met de Nederlandse Federatie van Kankerpatiënten-organisaties een ondersteuningsbrief gezonden teneinde het Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek te bewegen in te stemmen met het **beoogde vervolgonderzoek** met immunotherapie door Het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam.

Samenvatting Financieel Jaarverslag 2017

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.

De powerpointpresentatie van

Christien Zonruiter tijdens Algemene Ledenvergadering op 24 maart jl.